

Poslední z Prognost'áku

Včera měl svůj poslední prezidentský projev Miloš Zeman, kterému skončí mandát v březnu roku 2023. Samozřejmě jsem si ho poslechl, protože Bimbo dokázal z prezidentské role udělat skutečnou sílu, která ovlivňovala směřování české politiky v posledních deseti letech, ačkoliv je u nás prezidentská funkce spíše formální. Byl to právě náš první přímo zvolený prezident, který po deset let dokázal využívat mezer v ústavě a slabosti politických protivníků k realizaci svých záměrů, které mnohokrát značně překračovaly možnosti prezidentského úřadu. Přesto toho byl schopen, protože většinu českých politiků převyšoval o hlavu. Myslel bych si, že si tedy zaslouží pár slov.

Byl to Zeman, který v roce 2013 přijal demisi Petra Nečase, čímž ukončil velmi neúspěšné období vládnutí ODS. Byl to Zeman, který po čtyři další roky „umravňoval k obrazu svému“ premiéra Sobotku a s chutí pomáhal ČSSD do politického záhrobí, protože to už nebyla ta ČSSD, kterou vydupal ze země. Byl to Zeman, který si za politickou podporu otevřel u Velkého Bociana neomezený kredit služeb, ze kterého čerpal až do loňských voleb. Byl to Zeman, který se jediný postavil čučkaři Koudelkovi, byl to Zeman, který aktivně zasahoval do výběru ministrů i soudců, byl to Zeman, který vyhrál i druhou prezidentskou volbu svojí politickou intuicí, kdy ve správnou chvíli

věděl, co má před kamerami říci. Byl to Zeman, který své odpůrce štvál tím, že sice byl „prolezlý“ lečjakou nemocí, ale tvrdošíjně odmítal (a stále odmítá) umřít. Byl to Zeman, kterého už loni na podzim všichni odepisovali, ale on ještě přímo z nemocnice dokázal odhadnout, jakého budeme mít ministra zahraničí a vlastně docela přesně odhadl celou naši vládu. Byl to Zeman, kterého už odepisovali (i Babiš ho měl za odepsaného), ale on se vrátil a včerejším projevem ukázal, že sice tělesně schází, ale zdaleka ne tolik, jak by mu to přáli jeho nepřátelé.

Hele, já myslím, že Zeman z funkce odejde ve velkém stylu. On ještě něco chystá. Jeho „sbohem a šáteček“ znělo hodně potměšile. Já myslím, že ještě bude nějaké překvapení. Větší, než bychom všichni čekali. Bimbo má sloní paměť a má ještě leckomu co oplácet. On si to ujít nenechá, to by prostě nebyl on, aby jen předal úřad a zmizel. On se postará, aby jeho odkaz žil ještě celé jedno prezidentské období.

Nebýt války na Ukrajině, Zeman by nejspíš doprezidentoval zcela konzistentně. I ve včerejším projevu řekl, že upřednostnil bezpečnostní zájmy nad těmi obchodními. Nevím, co přesně tím myslel, ale ten tlak letos zjara musel být šílený. Já osobně nemám moc rád, když se v politice vynášejí absolutní soudy. Jako že někdo definitivně zradil, že se konečně odkopal a podobně. Na to jsem v životě viděl příliš mnoho názorových veletočů. Politika není daná. Mění se ze dne na den. Mění se zájmy, mění se tlaky, mění se možnosti, mění se postoje. Většina politiků se dostává do situace, kdy si vybírá mezi dvěma zly. Až dávno zpětně se zjistí, že jejich rozhodnutí v kontextu doby třeba dávalo smysl.

Zeman je pořád stejný. Včerejší projev se nijak nelišil od těch deseti předchozích. Zeman má pořád ten stejný mozek a tak si hodnocení jeho veletoce ohledně vztahů s Ruskem nechám na později. Zeman je u mě v kategorii lidí „když to říkám já, tak mě poslouchej.“ Je tam vedle Mariana Kechlibara, Jana Kellera, Václava Bělohradského, Davida Martínka a dalších. Nemusí se mi vždycky líbit, co tito pánové říkají, ale vždycky stojí za to si je poslechnout a zamyslet se.

Včera jsem tak poslouchal henten projev a říkal jsem si, že se Zemanem tak nějak symbolicky končí sametová revoluce. On je poslední z prognosťáku. Klaus, Ježek, Komárek, Dlouhý, Dyba, Kocher, Ransdorf... Tihle všichni se podíleli na formování nových poměrů po roce 89. Skoro všichni se potkali v OF, každý z nich měl v určité chvíli otevřené dveře, aby udělal něco zásadního, co bylo tak nějak mimo zákony... Zeman je poslední. Třiatřicet let od plyšáku... Kdybych měl dost fantazie, abych si uměl představit že by se novým prezidentem stal Bašta, tak by se nám vliv sametovky protáhl skutečně na dvě generace.

A to je ten důvod, milé děti, proč Židé po exodu z Egypta chodili čtyřicet let pouští... dokud nezemřel poslední, kdo si ještě pamatoval egyptské manýry...

Nebo máme ve vrcholové politice ještě někoho, kdo pamatuje staré časy a kdo formoval devadesátky? Možná ještě Marek Benda, ale ten se vždycky staral o to, aby nic neudělal. Kdo nic nedělá, nic nezkaží... Mimo politiku patří do staré garnitury ještě možná Šimon Pánek... všichni ostatní jsou už produkty nové doby. Se všemi pozitivy a hlavně negativy.

Až teď s odchodem Zemana začnou skutečně nové časy. V politice už není nikdo, kdo by vzpomínal na Československo. Není tam už nikdo, kdo by trpěl nostalgií po starých časech, kdy naše strojírenství mělo zvuk a využívali jsme všechny suroviny, které se na našem území nacházely. V politice už není nikdo, kdo by stříhal pásku u atomové elektrárny, kdo by zažil výstavbu přehrady, otevírání (ale i uzavírání) nějaké šachty, kdo by s nejmocnějšími tohoto světa podepisoval kontrakt na plyn nebo železnou rudu. To všechno je už minulost.

Ti všichni noví, to už budou jen servisáci, co dodělají kousek koordinační práce práce pro nějakou korporaci. Uniper je už dávno důležitější než Transgas. Rafinérie v Litvínově patří polskému Orlenu. Místo Slušovic máme Agrofert. O spotřebním zboží rozhodují nadnárodní obchodní řetězce. České banky? To neexistuje, stejně

jako dost často neexistuje ani česká voda. Svět se prostě změnil. Porovnejte si Zemana a Fialu... Je zbytečné cokoliv dodávat. Vezměte libovolný zemanův projev a srovnejte ho s libovolným projevem našeho derniéra.

Nevím, jak bude jednou Zeman hodnocen. Nevím, jestli se jednou historici shodnou, zda byl úspěšný nebo neúspěšný, ať už jako premiér či v nejvyšší funkci. Nevím, jak bude jednou hodnoceno uplynulých třicet let. Nemáme odstup a těžko říci, jaké existovaly jiné alternativy. Ale myslím, že mohu s klidným svědomím říci, že se Zemanem symbolicky končí celá jedno období. Éra lidí, kteří to tady vzali po komunistech a dovedli to tam, kde je to teď. Je vlastně docela příznačné, že právě v tuto dobu začínáme pocíťovat problémy s elektřinou, máme za humny válku a s rozšířenými zorničkami zjišťujeme, jak to s námi ta Evropská unie vlastně myslí. To dochází ke svému vyvrcholení celá tato doba. Doba, kdy jsme věřili Západu, že nás skutečně chce přijmout, že nám chce dovolit vyrůst na jejich úroveň a že nám nabízí něco víc, než jen konzumní pozlátko. Je vlastně zcela logické, že Zeman odchází a nám padají šupiny z očí. S odchodem Zemana teprve začne diskuse nad tím, co nám změna poměrů dala a vzala. Až dořešíme tuto otázku, pak teprve budeme moci začít hodnotit i všechny ty politiky z Prognostáku.

Zeman byl na začátku této doby a zřejmě bude i na jejím konci. Je ještě předčasné se dohadovat, jak tento konec bude vypadat, ale jako by právě Miloš byl jejím barometrem v tom dobrém i špatném.

Hele, nemáte někdo číslo na Ovčáčka? Docela rád bych se se Zemanem na deset minut potkal. Měl bych na něj několik otázek, které mu ještě nikdo nepoložil a než definitivně odejde na odpočinek, rád bych znal odpovědi. Pokud byste nás někdo mohli propojit, potěšilo by mě to.